

Músiques fora de radar

 quaderndelesidees.press/musiques-fora-de-radar

Temps de lectura: 5 minuts

Alberto Valle

Músiques descontrolades, que neixen i creixen sense demanar permís. Músiques que es desenvolupen des dels carrers, als pobles, a les cases, en els centres de culte o sota els fanals d'una gran ciutat. Músiques que pertanyen, abans que ningú, a la gent. Joves, adults, avis, nens. Tots a ballar, tots a escoltar. Tots a exultar amb notes i compassos abans que el negoci fagociti aquests lèxics, abans que el *mainstream* banalitzï les melodies i les lletres. Músiques que no caben en una samarreta del Zara o de l'H&M. Activeu el Sonotone, perquè inaugurem el monogràfic de «Músiques fora de radar» en el *Quadern dels Idees, les Arts i les Lletres!*

Autor: Snapwire. Font: Pexels

«Des de fa vint-i-cinc segles el saber occidental intenta veure el món. Encara no ha comprès que el món no es mira, se sent. No es llegeix, s'escolta. La nostra ciència sempre ha volgut supervisar, comptar, abstroure i castrar els sentits, oblidant que la vida és sorollosa i que només la mort és silenciosa», proclama Jacques Attali en el seu importantíssim *Bruits: essai sur l'economie politique de la musique* publicat el 1977

I sí. Som soroll, som so i, per això, la música és, possiblement, el llenguatge més universal, el més instintiu i transfronterer. L'exemple més pur que hi ha d'això és el d'un nen d'un any i mig. Encara no ha après a parlar, i molt menys a llegir. Encara no té la capacitat de processar les imatges d'una pel·lícula o una sèrie ni de raonar sobre un quadre o una escultura. Davant una obra de teatre s'avorreix, i s'adorm o plora. Però si sent música, aquest mateix nen balla. Aquests sons toquen alguna cosa dins d'ell, l'activen. Té la seva manera d'interpretar-los, de viure'ls com una experiència emocional i intel·lectual.

En el seu indispensable *Last night a DJ saved my life*, els autors, Bill Brewster i Frank Broughton, raonen sobre el mateix en termes antropològics. Abans que la humanitat tingués el menor índex de civilització —expliquen—, quan tot eren tribus, grunyits i pells d'animal mort cobrint el tors, aquells avantpassats nostres ja feien música amb instruments improvisats. Ja ballaven i s'embadalien amb sons harmònics, molt abans de verbalitzar la seva primera idea.

Cap art com la música té la capacitat immediata de commoure, sense la necessitat d'intermediaris o estudis previs. Potser les arts plàstiques, encara que l'accessibilitat d'una cançó, la seva capacitat d'arribar sense necessitat de gaudir d'un determinat *background* intel·lectual, tendeix a ser més instintiva respecte a l'arravatament que pot derivar-se observant *La Pietat* de Michelangelo, *Composició VII* de Kandinski o les obres de *The animal comedy* de Barthélémy Togo.

La universalitat de la música està fora de tot dubte. Independentment de l'idioma en el qual les lletres estan cantades, el tango pot enamorar una dona japonesa, el flamenc un centreafricà, el blues una família lapona, i el gagaku japonès pot captivar un adolescent català. Encara que és evidentment una qüestió científica, com explica amb detall Giulia Valle en el seu interessantíssim llibre *Cerebro en equipo*, sembla pura màgia: aquests designis deliciosament inescrutables que fan que la nostra escorça cerebral s'activi gairebé per complet, involucrant simultàniament les àrees auditives, les frontals, les motores i el sistema límbic, que fa que ens emocionem.

«La veritat és que no hi ha societat sense música. Malgrat la complexitat de la composició, dels missatges emesos i de les relacions amb la tecnologia, la música seguirà relacionada amb la conjuntura de les èpoques», determina Fernando González Laxe en un article de *La Voz de Galicia*. Això mateix: abans que res, la vida se sent.

Música i economia

La citada obra d'Attali parla d'un estadi contemporani en què la música i els diners van de bracet amb l'arribada del concepte de la primera com a mercaderia: «la planificació centralitzada de la música i la música com a anunci del valor de les coses». Aquí és on, en bona part, les coses es fan malbé. Almenys, moltes d'elles. Quan l'art, la sensibilitat, es

Però, com diu Pedro Alfaro Uriarte, de Musical Thinkers, en un article publicat a LinkedIn: «sabem que existeix i ha d'existir una indústria de la música, que existeixen escoles de música, que existeixen orquestres, que necessiten recursos econòmics i que fins i tot poden arribar a produir beneficis econòmics quantiosos, o enormes costos que cobrim precisament per compromís amb la cultura, per aquests altres beneficis no econòmics». Però això és, en bona part, el parany.

És a dir, vivim en un sistema econòmic regit per un liberalisme capitalista global (o, si més no, amb afany globalista), que tendeix a delegar la mesura de totes les coses en aquest ens abstracte anomenat «els mercats»: aquelles deïtats que premien i castiguen, sense que sembli que darrere hi hagi persones amb noms i cognoms que prenen decisions. En aquest context, la regulació del valor de les coses —inclòs el talent—, enteses com a mercaderies, és inevitable. O això és el que sembla, perquè, al final, tot es redueix a una tensió entre cost i benefici. Encara que el poder d'aquesta cançó escrita per aquest músic al qual li estàs pagant 50 euros per tocar pugui canviar a millor la vida de moltes altres persones. Fins que això no sigui quantificable en termes de generació de calés contra inversió, simplement no es compta. No importa.

La paradoxa d'aquest esquema és que hi ha un nínxol minúscul que genera la pràctica totalitat de les riqueses aplicant, amb ferotgia, aquestes lògiques ultracapitalistes segons les quals el valor artístic equival al valor comercial. Decisions que, lluny de ser preses per aquests «mercats» abstractes, solen recaure en persones la majoria de les quals serien incapaces de crear res d'emocionant per si mateixes, perquè la sensibilitat, el sentiment, l'arravatament, poden estar en molts llocs, originar-se a partir de molts focus, però, per descomptat, no en un full de càlcul.

Autor: Cottonbro. Font: Pexels.

Allà on els sons vibren

«Jo em dedico a explorar tota aquella música que queda fora del gran negoci del *mainstream* musical, que controla un petit grapat de segells i catàlegs, i que només representa l'un o dos per cent de tota la música que es fa en el planeta», em deia, en una entrevista, la filòsofa i activista musical Sarah Ardite, responsable d'iniciatives excitants com Músicas Sospechosas.

Aquella frase va ser el detonant per pensar en aquest monogràfic per al *Quadern de les Idees*, mitjançant el qual vull posar en valor aquests sons que, d'una manera o una altra, en contextos temporals i geogràfics diferents, van aconseguir i aconsegueixen obrir-se camí entre milions d'oients i balladors. Músiques que a vegades han acabat fagocitades per la gran indústria i d'altres que no, però que han crescut des dels marges, des de la passió i la cultura de carrer.

Així doncs, calceu-vos les sabates de ball i obriu bé les orelles, perquè aquest viatge ens portarà per diferents llocs i èpoques: des de Barcelona fins als Estats Units, passant pel continent africà, Àsia, Jamaica o Europa de l'Est. I qui ho sap, potser en els articles d'aquest especial hi descobriu aquell estil, aquella cançó o aquell artista capaç de canviar-vos per complet les coordenades vitals i sonores.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre un butlletí amb els nous articles que publicarem

Nom (obligatori)

Correu electrònic (obligatori)

Marca la/les Newsletter/s a la/les que et vulguis inscriure (obligatori)

Quadern de les ideesCapital Natural

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avis legal i política de privacitat](#).

[Alberto Valle](#)

Barceloní collita de 1977, Alberto Valle és escriptor i periodista. A més de per a Quadern de les idees..., escriu per a altres capçaleres com The New Barcelona Post o Ruta66 sobre temes de literatura i música, i està ficat en l'organització i dinamització d'esdeveniments i actes culturals: xerrades, taules

[Llegir més](#)

Articles relacionats
